Bijlage 1 – Beantwoording van de vragen gesteld door verkenner

Onderstaand de schriftelijke beantwoording op de schriftelijke vragen als gesteld door de verkenner. Deze vragen zijn, per mail, verstuurd aan alle partijen voor aanvang van de gesprekken.

Inhoudsopgave

D66 – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **2**

GL – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **4**

CU – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **6**

PvdA – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **7**

GoPo – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **9**

VVD – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **11**

GBG – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **15**

CDA – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **18**

SGP – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **20**

PvdD – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **23**

GV – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde **27**

D66 – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

Uit de verkiezingsuitslag blijkt wat ons betreft dat de Goudse inwoner kiest voor een duurzame en groene toekomst. Met zetelwinst voor D66, GroenLinks en de Partij voor de Dieren en het stabiel blijven van Christen Unie en PvdA, die zich ook op groen en duurzaamheid profileren, lijkt dat een eerste duidelijk signaal vanuit de kiezers. Bijzonder aan de uitslag is dat de twee grootste partijen vrijzinnig en progressief zijn.

Een tweede signaal is de steun van de kiezer voor het grootste deel van de partijen die de huidige coalitie vormen. Overall vergroten deze partijen hun meerderheid met één zetel, met als kanttekening dat de onderlinge zetelverhoudingen van die partijen wel flink zijn veranderd. Voor D66 betekent dit bovenal steun voor de verantwoordelijkheid die we hebben genomen. Het ligt dus ook voor de hand dat D66 die verantwoordelijkheid weer neemt.

Het derde signaal is de constante omvang van de steun voor partijen die geen onderdeel zijn van een landelijke beweging. Die steun groeit in Gouda niet, zoals in de meeste andere gemeenten. Door verschuivingen binnen deze groep zijn er bij deze partijen echter wel twee winnaars van de verkiezingen.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

Woningbouw voor Gouwenaars (doelgroepwonen en evenredige verdeling sociale huur in de regio), fysieke en mentale gezondheid en prioritering van zorg, verduurzaming, bestrijding van (of aanpassing aan) de bodemdaling, verbinding van Westergouwe met rest stad en vestiging van een asielzoekerscentrum en de stedelijke inpassing daarvan. Bij alle thema's geldt voor D66: wat we doen, doen we duurzaam!

3. Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?

Het is voor D66 van het grootste belang dat er een prudent financieel beleid wordt gevoerd. We houden daarbij vast aan de regels die in de vorige coalitie besproken zijn. Daarbovenop streven we naar verlaging van de schulden (verdere aanpassing van het schuldenplafond). We streven naar verlaging van de lasten voor onze inwoners. Dit is echter geen doel op zich, verhoging van de lasten (meer dan de inflatie) is echter wel een no-go.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Daar is D66 zeker toe bereid. We vinden het zelfs voor de hand liggen dat de grootste partij ook verantwoordelijkheid neemt door deel te willen nemen aan het college.

5. Welke coalitie heeft uw voorkeur?

Op basis van bovenstaande duiding zou de eerste voorkeur zou uitgaan naar een samenwerking met de huidige coalitiepartners GroenLinks, ChristenUnie en PvdA; aangevuld met een "lokale" partij: Gouda Positief zou dan als grootste van deze drie de eerste logische keuze zijn.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

De coalitie zal echt een vertaling van de uitslag moeten zijn. Een duurzame, progressieve coalitie dus. Die duurzaamheid zal dan ook in het coalitieakkoord echt tot uiting moeten komen.
Voor D66 is daarnaast de prudente financiële huishouding en de vrijheid voor onze inwoners in al hun verscheidenheid en onze ondernemers van belang. We gaan de stad niet dichtregelen.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Voor de stabiliteit van het stadsbestuur kiezen we voor een meerderheidscoalitie met een ruime basis. D66 heeft de voorkeur voor een beperkt coalitieakkoord waarbij op voorhand ruimte wordt gecreëerd om ook andere partijen hun inbreng te laten hebben. Een beperkt coalitieakkoord houdt het dualisme levend en zal het college af en toe dwingen tot alternatieve meerderheden. Bij onderwerpen die “aan de raad” worden gelaten zal wel ook financiële speelruimte beschikbaar moeten zijn.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

We zien een vervolg op Raadsbreed werken voor ons, in welke vorm dan ook. Dit is het moment om de onderwerpen daarvoor al te markeren. Het raadsbreed werken zou wat ons betreft wel binnen de commissiestructuur kunnen worden uitgevoerd. Dat borgt de deelname van alle partijen. Binnen de commissie Ruimte zou dan bijvoorbeeld plek kunnen zijn voor verdiepende sessies over de omgevingsvisie. Verdere onderwerpen zouden idealiter vooral ook worden aangedragen door partijen die niet tot de coalitie gaan toetreden.
We zouden willen experimenteren met nieuwe vormen van inspraak en overleg, met name om minder gehoorde groepen mee te nemen, bijvoorbeeld jongeren.

GL – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

Er is een duidelijke groene, progressieve meerderheid in de nieuwe gemeenteraad. GroenLinks en PvdD zijn samen gegroeid van 4 naar 7 zetels, en in brede zin (D66-GL-CU-PvdA-PvdD) is er een ruime groene meerderheid. Ook opvallend is dat links (GL-PvdA-PvdD) ondanks het niet meedoen van SP is gegroeid, van 9 naar 11 zetels. Tegen alle landelijke trends in is lokaal gelijk gebleven, de grootste lokale partij heeft zelfs stemmen verloren ten opzichte van 2018. De "oude" coalitie heeft een zetel gewonnen en heeft dus een dikke voldoende gekregen van de kiezers.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

Wat ons betreft zijn dat de drie thema's: klimaat in brede zin; zorg voor de samenleving en een inclusieve samenleving. Klimaat in brede zin omdat dat gaat om zowel de energie-kant (energie- en warmtetransitie, besparen en isoleren, duurzame mobiliteit) als de groene kant met klimaatadaptatie en biodiversiteit. In de samenleving zien we een groeiende kloof tussen arm en rijk die de gemeente tegen moet gaan, door (energie)armoede te bestrijden, te investeren in sociale samenhang en zorgen voor goedkope duurzame woningen. Tot slot (maar zeker niet het minst belangrijk) is inclusie een belangrijk thema, zoals ook te zien was in de voorkeursstemmen die zijn uitgebracht. De politiek moet zich inzetten voor een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig kan meedoen, door meer toegankelijkheid en bredere
participatie.

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

Zoals al jaren gebruikelijk gaan wij voor een financieel verantwoord beleid met een meerjarig sluitende begroting waarbij we investeren in de maatschappij.

4. Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?

Wij zijn altijd bereid om onze verantwoordelijkheid te nemen, des te meer bij deze uitslag.

5. Welke coalitie heeft uw voorkeur?

De huidige coalitie D66-GL-CU-PvdA-CDA heeft onze voorkeur en lijkt het meest voor de hand liggend. Deze coalitie is gegroeid (met wel wat groene veranderingen in de verhoudingen), is 4 jaar stabiel geweest, vertegenwoordigt een brede dwarsdoorsnede van de stad, kan elkaar inhoudelijk goed vinden ook bij verschillende visies en heeft geen breekpunten. Overigens constateren wij dat de Partij van de Dieren een goed verkiezingsresultaat heeft gehaald.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Zoals in punten 2 en 3 aangegeven verwachten wij dat een college waar wij in deelnemen investeert in een groene, sociale en inclusieve stad en daar dus niet op bezuinigt.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Wij hebben de voorkeur voor een akkoord op hoofdlijnen dat ruimte laat – beleidsmatig én financieel – voor vrije keuzes in de gemeenteraad. Daarmee wordt de gemeenteraad, zowel oppositie als coalitie, in positie gebracht om met wisselende meerderheden recht te doen aan de kiezer.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

Wij willen burgerparticipatie stimuleren. In ons verkiezingsprogramma hebben wij bijvoorbeeld het concept Burgerberaad voorgesteld om de participatie in de stad te verbreden en inclusiever te maken.

Wij denken dat bestuurlijke vernieuwing, zowel in de interactie tussen Raad en College als tussen gemeentebestuur en stad, een dusdanig brede opgave is dat die ook breed in en gedragen door de gemeenteraad moet worden gevoerd, en in die zin los staat van welke coalitie dan ook. De ervaring met raadsbreed werken van afgelopen periode leert dat deze vernieuwingen alleen kans van slagen hebben als de gehele gemeenteraad hier eigenaarschap in voelt.

CU – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

De uitslag laat zien dat het zittende college kan rekenen op brede steun. Verder geldt voor ons als ChristenUnie dat wij een groei hebben laten zien. Dit maakt dat wij voor onszelf zeker weer reden zien om bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

De belangrijkste thema's zijn wat ons betreft: energietransitie, duurzaamheid en wonen, leefbaarheid (veiligheid en afval).

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

De ChristenUnie wil een sluitende begroting en een prudent financieel beleid. Verder willen wij de gemeentelijke lasten bij voorkeur niet meer laten stijgen dan de inflatiecorrectie. Eventuele meevallers vallen wat ons betreft primair in de algemene reserve.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Ja, wij nemen graag collegeverantwoordelijkheid.

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Doorgaan met huidige college heeft onze voorkeur gezien de winst van het college als geheel.
We sluiten niemand uit maar er moet wel sprake zijn van stabiele fracties en een samenwerking gebaseerd op onderling respect en vertrouwen.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

De ChristenUnie heeft vooraf geen breekpunten. Wij hebben een voorkeur voor een coalitie bestaande uit minimaal vijf partijen. Gouda heeft wat ons betreft ook vijf fulltime wethouders nodig.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

De ChristenUnie wil een akkoord op hoofdlijnen met meer ruimte voor dualisme.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

Wij willen de ingezette beweging naar meer participatie voortzetten, maar wel met heldere communicatie over de wijze van participeren, het doel en de (on) mogelijkheden ten aanzien van het participatietraject en de uitkomsten daarvan.
Zoals gezegd zijn wij voor een akkoord op hoofdlijnen. Wij vinden het belangrijk dat de raad voorafgaand aan belangrijke besluiten op het juiste kennisniveau wordt gebracht en aan de voorkant input kan geven.

PvdA – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

De kiezers die zijn opgekomen hebben overwegend een progressieve stem uitgebracht. Dit is goed te zien in de winst van GroenLinks en D66 alsook in die van de Partij voor de Dieren. De Partij van de Arbeid heeft - evenals de ChristenUnie - een stabiel verkiezingsresultaat geboekt. Hieruit spreekt o.i. vertrouwen en steun voor een solidair, fatsoenlijk, duurzaam en groen beleid, waarin ruimte is voor het meedoen van iedereen.

De “lokale partijen” zijn per saldo gelijk gebleven. Per saldo heeft de uitgaande coalitie van D66-CU-PvdA-CDA en GL een zetel erbij gewonnen.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema’s voor de aankomende raadsperiode?*

Voor de PvdA is het cruciaal dat iedereen kan meedoen. Daarom blijven wij inzetten op betaalbaar wonen voor iedereen, met in elk geval 33% sociale huur en 20% gereguleerde middeldure huur/betaalbare koop, op een fatsoenlijk armoedebeleid en dito schuldhulp, toegankelijk onderwijs, gelijke kansen op huiswerkbegeleiding en aanpak van laaggeletterdheid, dat de menselijke maat uitgangspunt is in de sociale zekerheid, dat we blijven vergroenen en verduurzamen en de slag maken in de energietransitie die voor eenieder betaalbaar is, dat ook fietsers en voetgangers veilig gebruik kunnen maken van de openbare ruimte en dat wijken leefbaar en veilig zijn en uitnodigen tot bewegen in de openbare ruimte.

De PvdA staat pal voor een gelijkwaardige en inclusieve samenleving en zal altijd opstaan tegen racisme en discriminatie, uitsluiting en marginalisering.

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

De PvdA gaat zuinig om met gemeenschapsgeld. We zullen niet schromen om noodzakelijke investeringen voor te stellen, indien daarmee onze doelstellingen, als hiervoor genoemd, bereikt kunnen worden. Uiteraard gaan wij voor meerjarig sluitende begrotingen, verstandig en wijs financieel beheer en het dan de inflatie laten stijgen van de OZB-opbrengsten. Het opnieuw afspreken van een “handrem-procedure” en het wederom instellen van een “leningenplafond” zijn voor ons bespreekbaar. Eventuele verlaging van lokale lasten moet ten gunste komen voor alle inwoners.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Ja

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Voortzetting van de (uitgaande) coalitie van D66-GL-CU-PvdA en CDA heeft onze absolute voorkeur. Deze partijen staan ofwel programmatisch dicht bij ons, ofwel hebben (eveneens) de afgelopen vier jaar op een constructieve, betrouwbare en prettige manier intensief met ons samengewerkt.

De partijen tezamen vormen bovendien een mooie afspiegeling van de Goudse samenleving. Voor zover wij kunnen beoordelen bestaan er tussen geen van genoemde partijen en de PvdA ideologische en/of programmatische breekpunten.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Programmatisch: zie onder 2) met daarbij de opmerking dat de PvdA niet gaat bezuinigen op armoedebeleid en schuldhulpverlening.

Organisatorisch: iedere aan de coalitie deelnemende partij levert een fulltime wethouder (evenals nu het geval is, per saldo 5 fulltime wethouders).

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

De PvdA onderhandelt graag over een akkoord op hoofdlijnen met daarin voor ons in elk geval een aantal essentiële thema's. Er moet - behoudens de voor de coalitie als zodanig benoemde essentiële thema's - expliciet programmatische en (significant)financiële ruimte geboden worden aan de raad als geheel om een aantal andere afspraken te kunnen maken op thema’s, gesteund door hetzij de gehele raad dan wel wisselende combinaties van partijen.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

De inwoners kunnen actiever worden betrokken bij lokale vraagstukken. Niet door participatie als vetorecht in te zetten, maar door proactief en transparant het gesprek te voeren - in een vroegtijdig stadium - over keuzes en dilemma's. Naar inwoners luisteren, hen horen en meenemen in afwegingen die de gekozen volksvertegenwoordigers en bestuurders uiteindelijk maken. De PvdA is overtuigd dat deze manier van werken bijdraagt aan meer draagvlak en betrokkenheid.

In ons verkiezingsprogramma breken wij een lans voor een burgerbegroting. In het licht van het voorgaande willen wij participatie verbreden en professionaliseren, alsook transparanter maken (wie dient welk belang in een participatie proces).

Raadsbreed werken kan, evenwel alsdan gesteund door alle fracties in de raad. Bijvoorbeeld omdat het gaat over thema’s als onder 7) hiervoor bedoeld.

GoPo – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

Gouda Positief duidt de uitslag als volgt:

- De uitslag laat zien dat het huidige college ondanks de halvering van het CDA in zetels met 1 zetel is gegroeid. Van 19 naar 20 zetels. Een duidelijke waardering voor het huidige college. Ook blijkt dat een grote minderheid (15 zetels) voor andere partijen heeft gekozen dan de coalitiepartijen.
- De uitslag laat ook zien dat de kiezer een voorkeur heeft voor een progressief linkse/sociaal liberale koers. D66 wint 1 zetel, GroenLinks zelfs met 2 zetels. Dat laatste heeft ons verrast, omdat dit niet in lijn in is met de landelijke lijn. Het verlies aan de kant van het CDA heeft mogelijk een directe lijn met landelijke ontwikkelingen.
- Het lokale blok (8 zetels) is stabiel gebleven waarbij 2 partijen een zetel winst hebben.
- Overal zijn wij tot de conclusie gekomen dat de Gouwenaar redelijk standvastig is als het gaat om zijn/haar stemgedrag en er geen grote verschuivingen zijn tussen de 'blokken'.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

Voor Gouda Positief noemen we enkele van onze thema's die in de komende periode van belang zijn:

- Lastenontwikkeling gezien druk op besteedbare inkomens.
- Versnelling woningbouw
- Ondernemersklimaat en werkgelegenheid/arbeidsparticipatie
- Burgerparticipatie
- Prudentie met de gemeentelijke schuldontwikkeling

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

Prudentie ten aanzien van de lokale lasten.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Lokale partijen zijn een stabiele factor gebleken binnen de lokale Goudse Politiek. Na de winst van 1 zetel is Gouda Positief de grootste lokale partij. Gezien deze uitslag is het niet meer dan logisch om collegeverantwoordelijkheid te willen nemen.

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Een college waarbij alle politieke stromingen onderdeel zijn van een college is plausibel en heeft onze voorkeur. Het is daarbij belangrijk dat in het coalitieprogramma aan de deelnemende partijen inbreng wordt gegund, en wat ons betreft liefst ook op onderdelen aan partijen die er geen onderdeel van uit gaan maken.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Ontbreken van prudentie bij de ontwikkeling van de lokale lasten voor Gouwenaars.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Gouda Positief gaat voor een akkoord op hoofdlijnen als het gaat om de punten waar de coalitie het eens moet zijn. Tevens zijn wij een voorstander van het gunnen van inbreng aan alle partijen die tenslotte allemaal een deel van de Goudse inwoners vertegenwoordigen.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

Opname van een lokale partij in de coalitie betekent per definitie vernieuwing aangezien de verhoudingen/onderlinge dynamiek verandert. Dit hebben we ondervonden tijdens de periode dat Gouda Positief aan het college deelnam. Om complexe dossiers willen we raadsbreed samenwerken zoals eerder is gedaan bij het riooldossier. Dat kan betekenen dat onderwerpen mogelijk langer en in meer dan 1 cyclus worden besproken totdat raadsbreed draagvlak is voor beleid/uitvoeringsaanpak. Ook het gunnen van beleidsruimte/inbreng aan alle partijen zou de bestuurlijke en politieke cultuur positief beïnvloeden waarbij niet alles is voorgekookt voor het debat begint.

VVD – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

Zie, los van de bijgevoegde inbreng van de duidingsbijeenkomst van 17 maart 2022 onderstaand overzicht:

- 2.628 Gouwenaars, hebben op de VVD Gouda gestemd, zo'n 8,6% van de stemmen. Dit is een forse afname tegenover de 3.278 stemmen in 2018.
- Ondanks deze daling in stemmen (en zetels), blijft de VVD Gouda onverminderd bereid om te besturen en zien wij een duidelijk mandaat, in het licht van een verlies.
- Er is een enorm lage opkomst (landelijk, maar ook zeker in Gouda). Conclusie is dat we met alle partijen het electoraat onvoldoende hebben aangesproken. Dit zegt wat over het draagvlak van de politiek en vraagt een kritische blik op eventuele bestuurlijke vernieuwing.
- Het politiek landschap blijft, ondanks de deelname van 11 partijen, onverminderd verdeeld.
- Bestuurlijke vernieuwing zal essentieel zijn voor een toekomstbestendig gemeentebestuur. Een andere bestuurscultuur met meer transparantie en dualisme is hierbij onmisbaar.
- Ondanks een meerderheid voor de huidige coalitie, en een toename bij de linkse/progressieve partijen, zijn er over het gehele spectrum meerderheden te vinden, ook vanuit het centrum naar rechts.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

<u>Primair</u>

- De betrouwbare overheid: de bestuurscultuur, dualisme, een financieel gezonde overheid en lage lasten (er zijn voor inwoners en ondernemers);
- Veiligheid: inzet op publieke veiligheid en nieuwe vormen van criminaliteit;
- Wonen en omgevingswet: inzetten op woningbouw en goede ruimtelijke ordening;
- Duurzaamheid: een verantwoorde energietransitie (haalbaar en betaalbaar);
- Bereikbaarheid: het bereikbaar houden van Gouda met alle vervoersmiddelen.

<u>Secundair</u>

- Ondernemers: een ondernemende stad met een sterk vestigingsklimaat;
- Zorg: het inzetten op een goede intake en zonder in te leveren op kwaliteit kijken naar de uitgaven in de zorg.
- Werk en Inkomen: zoveel mogelijk mensen aan het werk krijgen.
- Inclusie: een inclusieve samenleving.

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

De VVD ziet een solide financieel kader voor zich. Een goede financiële huishouding is van groot belang. We vinden dat de gemeente een strikte scheiding tussen inkomsten en uitgaven hoort te hebben. Structurele uitgaven dekken met structurele middelen: inkomsten meevallers mogen niet worden gebruikt voor structurele extra uitgaven. Meevallers worden toegevoegd aan de reserves, het weerstandsvermogen.

<u>De kern van dat financiële kader:</u>

Daarbij zijn transparantie in uitgaven en ook een voor de gemiddelde inwoner begrijpelijke P&C cyclus en lage gemeentelijke lasten essentieel. Uitgaven zijn gebaseerd

op het maximale rendement van de gemeentelijke gelden. In de basis wordt gewerkt met investeringen of het faciliteren van het doen van investeringen, bijvoorbeeld met aantrekkelijke leningen, met subsidies als uitzondering, niet als regel. Ook dienen leges de kosten te dekken, maar beslist niet hoger te zijn dan strikt noodzakelijk.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Ja. De VVD Gouda is altijd bereid om de stad te besturen. Wij vinden het belangrijk om de stem van onze 2.628 kiezers te vertegenwoordigen en Gouda te verbeteren voor alle inwoners en ondernemers. Essentieel is dan wel dat de VVD daadwerkelijk meedoet en inhoudelijke punten kan binnenhalen.

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Er zijn diverse coalities waar de VVD Gouda mee uit de voeten zou kunnen. Daarbij ligt de voorkeur wel bij een werkbare coalitie, dat wil zeggen: 5 partijen met minimaal 19 zetels. Hoewel bij een goede formatie andere opties ook niet zijn uitgesloten Zo kan bijvoorbeeld met een coalitie van 6 partijen gekeken worden naar deeltijd-wethouders.

<u>Opties met verdeling centrum:</u>
D66, CU, GoPo, VVD, GBG (5-19)
D66, CU, GoPo, VVD, SGP (5-18)
D66, CU, GoPo, VVD, GBG, SGP (6-21)
D66, Groenlinks, GoPo, VVD, GBG (5-20)
D66, Groenlinks, GoPo, VVD, SGP (5-19)

<u>Opties met verdeling centrumrechts:</u>
D66, GoPo, VVD, GBG, SGP, CDA (6-19)

Maar ook andere combinaties zijn natuurlijk mogelijk, daar wij geen combinaties uitsluiten, maar tegelijk zien dat er combinaties zijn die moeilijker zijn dan andere combinaties.

De samenwerking of de moeilijkheden in samenwerking komen enigszins naar voren bij vraag vier. Samenwerking is met alle partijen mogelijk wat ons betreft, maar we zien wel dat we vanuit standpunten meer aansluiten bij D66 (beiden liberaal), CDA, GoPo, GBG en de SGP (allen in meer of mindere mate aan de rechts-conservatieve kant van het spectrum.

Vanuit de inhoud sluiten we minder aan bij de CU, GV, PvdA, GL en PvdD. Echter zien wij bij geen enkele partij op voorhand bezwaren. Dat neemt niet weg dat er met PvdA, GL en PvdD uitdagingen liggen om tot een inhoudelijk akkoord te komen. Uitdagingen die wij altijd willen bekijken. Daarmee is D66, CU, PvdA, GL en VVD op voorhand ook geen uitgesloten optie.

We sluiten geen partijen of samenstelling uit. Enige uitdaging ligt vooral op inhoud. Bij deze partijen (PvdD, PvdA en GL) zien wij dat inhoud met betrekking tot veiligheid,

woningbouw, afvalbeleid, energietransitie en bereikbaarheid sterk afwijkt van onze standpunten.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

- De betrouwbare overheid: de bestuurscultuur, dualisme, een financieel gezonde overheid en lage lasten (er zijn voor inwoners en ondernemers).
- Veiligheid: inzet op publieke veiligheid en nieuwe vormen van criminaliteit.
- Wonen en omgevingswet: inzetten op woningbouw en goede ruimtelijke ordening: een evenredige bouw met geen verhoging van percentage sociale huur.
- Duurzaamheids- en klimaatbeleid: een verantwoord (haalbaar en betaalbaar) beleid voor de energietransitie en klimaatadaptatie.
- Bereikbaarheid: het bereikbaar houden van Gouda met alle vervoersmiddelen.
- (De voorwaarden bij) een AZC in de Goudse Poort.
- Voor een stem in het college dienen wij als volwaardige partij een wethouder te leveren.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Nog zonder te weten of dit haalbaar is, zouden we vanuit de bestuurlijke vernieuwing willen kijken naar een raadsbreed akkoord of een unie-college. Welke vorm er ook komt, het is voor ons essentieel dat het geen wurgcontract is. Een transparant en meer open akkoord zal het dualisme bevorderen. Ook is het benutten van expertise van raadsleden en college van belang. Als de afrekencultuur kan afnemen levert dat meer transparantie op, dit is ook een expliciete taak voor een oppositie. De raad dient beter gepositioneerd te worden en men moet durven af te stappen van een ambitie als het niet werkt (bijvoorbeeld afval scheiden loont).

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

Voor een gemeente / college van B&W is het essentieel om te werken aan bestuurlijke vernieuwing. Maar ook voor de gemeenteraad als geheel ligt er een opdracht. We kunnen wel proberen de inwoner naar de politiek te halen, maar dit werkt klaarblijkelijk onvoldoende als zelfstandige maatregel. Essentieel is om de politiek naar de inwoner te brengen door andere nieuwe inspraakmethoden (zoals bijvoorbeeld een G1000) en meer zichtbaar te zijn.

In de verhoudingen raad en college staat dualisme centraal. Het ontraden van moties gebeurt nu vaak bij plannen uit de oppositie en ook worden er nog wel eens collegebesluiten genomen die op zichzelf wettelijk gelegitimeerd zijn, maar geen recht doen aan de maatschappelijke zwaarte van onderwerpen. Het luisteren en meebewegen waar mogelijk zijn belangrijk. Geef een oppositiepartij het gevoel dat zij niet vier jaar tegen alles moeten zijn, maar onderdeel uitmaken van het hoogste orgaan van de gemeente.

Daarnaast voelt de inwoner zich vaak niet gehoord door de gemeente, of zelfs tegengewerkt. Sterkere communicatie en het terugdringen van rechtszaken zijn daarom, zoals eerder genoemd, van belang.

- In alle gemeentelijke processen dient transparantie en openheid een uitgangspunt te zijn.
- Politiek dient meer zichtbaar en tastbaar te worden voor de inwoner, de politiek moet naar de inwoner toegebracht worden.

- Er dient geëxperimenteerd of verkend te worden of een andersoortige collegevorming mogelijk is, zoals een raadsbreed akkoord of een unie-college. Als dit niet haalbaar blijkt, dient er, randvoorwaardelijk voor een aanpassing van de bestuurscultuur, gewerkt te worden aan een meer open coalitieakkoord ter bevordering van het dualisme.
- Communicatie met de inwoners en ondernemers in de stad en ordentelijke participatietrajecten zijn essentieel voor het creëren van meer draagvlak en bestuurlijke vernieuwing.
- Beperken/terugdringen van (het aantal) rechtszaken tussen de gemeente en inwoners of ondernemers.
- De gemeenteraad sterker positioneren door goede beantwoording van vragen, transparantie in collegebesluiten (en bij sommige onderwerpen ondanks het ontbreken van een wettelijke bepaling toch de raad betrekken in processen), en een open houding vanuit het college.

GBG – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

Met een 'teleurstellend' opkomstpercentage van circa 51% voor Gouda mag de voorzichtige conclusie worden getrokken dat de afstand tussen burger en gemeentelijke politiek groter is geworden. Als GBG beschouwen wij de winst met een zetel van twee naar drie als een uitstekend resultaat. Als procentueel grootste groeier in Gouda (van 5% in 2018 naar 8.5% in 2022) steeg het aantal stemmers dat op GBG stemde van 1.596 naar 2.563. Alle reden om tevreden te zijn en als partij verder te bouwen aan de ontwikkeling van Gouda en haar inwoners. Daarnaast hebben de kiezers in Gouda met het uitbrengen van hun stem aangegeven redelijk tevreden te zijn met de uitvoering van gemeentelijk beleid op hoofdlijnen. Er valt geen schokkende wijzigingen in het aantal zetels te constateren bij de deelnemende partijen aan de verkiezingen met uitzondering van het CDA dat genoegen moest nemen met twee zetels minder (totaal 2).

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

Voor GBG zijn de navolgende thema's voor de komende raadsperiode belangrijk
waarbij wij willen opmerken dat enkele thema's tot ver over de komende raadsperiode
aandacht blijven vragen;

a) Gelet op het opkomstpercentage worden wij als GBG bevestigd in ons streven om bestuurlijk alles in het werk te blijven stellen om de inwoners en ondernemers meer te betrekken in de voorbereiding en uitvoering van gemeentelijk beleid. De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat inwoners heel wel betrokken willen worden bij gemeentelijk beleid en vooraf willen participeren in plaats van achteraf de gemeente te ontmoeten bij de rechter. Via wijkteams, jongerenraad, groenraad en alle bestaande adviesorganen willen wij inwoners meer betrekken. Met bevoegdheden, verantwoordelijkheden en mogelijk budgetten laten wij tevens blijken om aan de inwoners een prominentere rol te willen geven in de relatie 'burger-gemeente'. Het op belangrijke onderwerpen 'raadsbreed' samenwerken in samenwerking met de stad zal zeker bijdragen tot herstel van vertrouwen tussen de burger en de gemeentelijke overheid.
b) Met circa 10.000 woningzoekenden naar een huurwoning in Gouda (waarvan 3000 tot de leeftijd van 30 jaar) mag worden gesteld dat sprake is van 'woningnood'. De huidige programma's kunnen wat ons betreft worden geïntensiveerd waarbij wij niet moeten schromen om 'onorthodoxe' maatregelen te nemen. Naast binnenstedelijke ontwikkelingen, en het bezien of onderdelen van bedrijfsterreinen kunnen worden getransformeerd naar de functie wonen/werken, zal ook in regionaal verband (Regio Midden Holland) gezamenlijk moeten worden gezocht naar locaties om aan de vraag naar woningen te kunnen voldoen.
c) Toenemende 'armoede' en het bijdragen aan het verminderen van de problematiek van de Jeugdzorg is voor GBG een belangrijk thema. Wij zien deze beide problematieken, niet in de laatste plaats door de recente ontwikkelingen op het terrein van kostenverhogingen voor levensonderhoud, alleen maar groter worden. Met (financiële) steun van de Rijksoverheid en gemeentelijk beleid zal wat ons betreft worden ingezet op het verlenen van steun om meer aandacht te besteden aan het zgn. ontzorgen en stabiliseren van gezinnen. Als de jeugd de toekomst is hebben wij een verantwoordelijkheid om perspectief te bieden aan al diegenen die de toekomst mede zullen gaan bepalen.

d) Op het punt van Duurzaam Gouda willen wij de bestaande (nationale) uitvoeringsprogramma's (2040/2050) en het nationaal Deltaprogramma volgen en uitvoeren. Energietransitie en Klimaatadaptatie is noodzakelijk om de doelstellingen te realiseren. Voor GBG is belangrijk om de inwoners, ondernemers en instellingen te betrekken bij het realiseren van de doelstellingen. Redenerend vanuit de inwoners betekent dit gezamenlijk op zoek gaan naar de eerste en beste middelen om CO2-reductie en alle andere doelstellingen te halen. Dit betekent ook informatie verstrekken aan inwoners om hen voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Maar ook regelgeving en procedures vereenvoudigen om initiatieven van inwoners en ondernemers niet te frustreren. Groen op daken, verticaal groen langs gebouwen en appartementen, waterbeheerplannen, stimuleringsregeling voor energie-zuinig-beleid, isolatieprogramma's, zonnepanelen en Powernesten op daken zijn allemaal stappen die gezet kunnen worden de komende jaren. Versnellen van het uitvoeringsprogramma wordt van onze kant voorgestaan mits wij de inwoners in deze veranderings-/uitvoeringsprogramma's kunnen betrekken. Als dat lukt zien wij 2040 als reële optie.

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

Wij zijn voorstander van voeren van een verantwoord financieel beleid met een sluitende (meerjarige) begroting. Onze inzet is om de relatief hoge gemeentelijke lasten voor onze inwoners niet verder te laten toenemen en daar waar mogelijk te verminderen. Wij beseffen dat in deze tijd dat al een hele opgave is. Het verlagen van de gemeentelijke schuld dient aandacht te krijgen. Wij beseffen dat forse investeringen nodig zijn voor, ook door GBG erkende noodzakelijke beleidsmaatregelen, op onder meer het terrein van het Sociaal Domein, woningbouw, Klimaattransitie en klimaatadaptatie. Indien extra leningen daarvoor noodzakelijk zijn staan wij daar niet onwelwillend tegenover mits de rentelasten en overige kosten zich beperken door het voeren van een verantwoord en scherp Treasury beleid.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

GBG is bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen mits onze aangegeven belangrijke thema's herkenbaar terug te vinden zijn in een af te sluiten raadsakkoord en of coalitieakkoord.

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Een uitgesproken voorkeur hebben wij niet. Als al sprake is van een Coalitie-model (indien een raadsakkoord niet haalbaar zou zijn) kunnen wij, afgaande op de uitkomst van de verkiezingen en rekening houdend met onze analyse zoals aangegeven onder 1, heel wel aansluiten bij het model.: D66/GL/PvdA/GOPO en GBG. Tweede optie kan zijn de samenstelling D66/CU/GL/PvdA en GBG. Wij baseren deze voorkeur niet alleen op basis van de verkiezingsuitslag maar ook op basis van een analyse van de inhoudelijke verkiezingsprogramma's.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Zoals bij 4 aangegeven zijn onze belangrijkste voorwaarden (verkort);

- Daadwerkelijk beleid om inwoners en ondernemers veel meer te betrekken bij voorbereiding en uitvoering van gemeentelijk beleid;
- Intensivering woningbouwprogramma's;

- Armoede bestrijding en Jeugdzorg;
- Gouda op inwoners- en ondernemingsniveau verduurzamen.

Wij hebben/zien vooraf geen echte breekpunten en zijn bereid om op een constructieve manier met elkaar in gesprek te gaan voor het opstellen van een raadsakkoord voor de komende jaren.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Wij zijn groot voorstander van een raadsbrede samenwerking met een raadsakkoord. In een raadsakkoord kunnen onderwerpen worden meegenomen die bijna alle partijen ook genoemd hebben in hun programma's. Zoals tijdens de 'Duidingsvergadering' door GBG werd aangegeven denken wij in het bijzonder aan Energietransitie, Klimaatadaptatie, Jeugdzorg en woningbouw. Op basis van een raadsakkoord kan dan een coalitieakkoord worden opgesteld waarin partijen hun vertrouwen in de samenwerking al of niet kunnen uitspreken.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

Wij willen graag afscheid nemen van het 'klassieke' model van oppositie versus coalitie en op een open en transparante manier met elkaar en de inwoners de stad gaan besturen. Dat vraagt veel aandacht aan de voorkant van het ontwikkelen van gemeentelijk beleid en het zo veel mogelijk in overleg betrekken van inwoners en ondernemers zoals aangegeven. Maar dat vraagt ook om een politieke houding waarbij bestuurders zich 'kwetsbaar' durven op te stellen. Met een dergelijke opstelling zal afscheid kunnen worden genomen van juridisering van het uitvoeringsbeleid. Via bemiddeling en mediation kan worden gezocht naar oplossingen zonder direct de weg te gaan bewandelen naar de rechter. Dat zal niet altijd lukken maar het gedrag en de houding moet er een worden van 'daar komen wij uit'. Met een dergelijke vernieuwing heeft GBG het vertrouwen dat het2. opkomstpercentage in 2026 aanzienlijk hoger zal liggen dan dat thans het geval is.

CDA – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?
We zien dat de huidige coalitie als geheel het vertrouwen behoudt en opgeteld een zetel meer heeft gekregen. De Goudse CDA-fractie heeft twee zetels. In aantal stemmen hebben we nog steeds van meer dan 2.100 Gouwenaars het vertrouwen gekregen. Dit geeft het vertrouwen dat er een goede basis is om verder te gaan, onze verantwoordelijkheid te blijven nemen en waar mogelijk bij te blijven dragen aan de stabiliteit en kwaliteit van het stadsbestuur. We zijn ook de middenpartij die steeds de verbinding weet te maken met de andere partijen. Met name in de steden heeft het CDA de landelijke wind tegen gehad. Daar hebben we in Gouda ook last van gehad.

2. Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?
- Een betrouwbare overheid. CDA Gouda staat voor een stad waarin iedereen meedoet: door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij wat er in de stad gebeurt en de verantwoordelijkheid daar neer te leggen waar dit het beste kan, komen zoveel mogelijk mensen tot hun recht, kan iedereen zijn of haar talenten inzetten en zich inzetten voor de eigen buurt en stad.
- Voor het CDA is inzet op betaalbare huisvesting voor Gouwenaars, met bijzondere aandacht voor betaalbare koop, jongerenhuisvesting en alternatieve woon(zorg)vormen. We gaan door met het programma versnelling woningbouw. Focus op sociale cohesie door versterken verenigingsleven en sterke buurten.
- Klimaat en rentmeesterschap. We zorgen dat de gestelde klimaatdoelen betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedere inwoner en we voorkomen een tweedeling in de samenleving. Het CDA ziet graag dat we op korte termijn starten met korte klap maatregelen zoals Gouds Isolatieprogramma en het verder vergroenen van tuinen. Klimaatadaptatie nog meer aandacht bij onderhoud en vervanging. De gemeente blijft innovatie aanwakkeren en samenwerken met onderwijs en bedrijfsleven om te zorgen dat er kennisoverdracht en arbeidscapaciteit is om de energietransitie uit te voeren. We zien een blijvende samenwerking met georganiseerde structuren zoals het platform Gouda Onderneemt en vrijwilligersorganisaties in de stad.
- Zorg en ondersteuning moeten toegankelijk en betaalbaar blijven. Een aantrekkelijke stad, met een gezond bedrijfsleven en voldoende werkgelegenheid. We willen leven in een gezonde en inclusieve stad waar iedereen kan meedoen.
- Sport en preventie zijn belangrijk. Verbinden sport en sociaal domein, meer dan nu al het geval is. Sporten is gezond, verbindt mensen aan elkaar en levert maatschappelijk winst op. Voldoende aanbod op cultuur en vrijetijdsbesteding zoals sport en bewegen.
- Iedereen moet zich veilig in de stad kunnen voortbewegen. Veiligheid heeft niet alleen te maken met veilige fietsroutes, maar ook het tegengaan van vandalisme en verruwing en asociaal gedrag.

3. Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?
Prudent financieel beleid blijven voeren. Dat betekent voor het CDA een sluitend meerjarig perspectief, voortzetting van realistisch begroten en blijvende focus op begrotingsdiscipline. Scherp op (maatschappelijke) opbrengsten en noodzaak van investeringen. Afbouw schuldenpositie indien mogelijk, met bijvoorbeeld een vooraf vastgesteld schuldenplafond. Tegenvallers worden zoveel mogelijk in het begrotingsjaar opgelost. Lokale lasten bij voorkeur niet laten stijgen – de koopkracht staat al voldoende onder druk (zie klimaatopgaven en oorlog in Oekraïne).

4. Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?
Ja, we nemen graag collegeverantwoordelijkheid. Voor toelichting zie ook beantwoording vraag 1.

5. Welke coalitie heeft uw voorkeur?
Voortzetting huidige coalitie: D66 - Groenlinks – CU – PvdA – CDA.

6. Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?
Gelet op de werkbelasting is het huidige aantal van vijf fulltime wethouders de minimale bemensing van het college. Als CDA zouden we willen vasthouden aan de begrotingsdiscipline, gegeven ook de opgaven waar gemeenten zich de komende jaren voor gesteld zien.

7. Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?
Een beknopt coalitieakkoord op hoofdlijnen met voldoende ruimte voor een eventueel aanvullend akkoord met de raad. Hiermee doelen we op de ruimte die er is voor een afspraak op onderwerpen en plannen die met de raad uit het geheel kunnen ontstaan.

8. Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?
Politiek bestuurlijk gezien: de lage opkomst bij de verkiezingen en het draagvlak van politieke en bestuurlijke besluitvorming blijft zorgelijk. Participatie blijkt een ingewikkelde kwestie. We vernemen steeds vaker dat niet iedereen zich gehoord of begrepen voelt. Inwoners kiezen vaker de juridische weg.

We zouden de communicatie van de gemeente begrijpelijker en meer verbindend willen maken. Het zou een nieuwe raad en college ook kunnen aanmoedigen om te investeren in een masterplan communicatie & participatie waarin nieuwe vormen voor het creëren van draagvlak zijn ontwikkeld. Van belang is ook dat tegenstellingen worden benoemd en dat we de dialoog met elkaar en met de stad blijven zoeken. Dat we naar elkaar luisteren om elkaar te begrijpen en daar de verbinding zoeken voor besluitvorming. De gemeente is er voor de inwoner en niet andersom.

We zullen een robuuste ambtelijke organisatie moeten optuigen met voldoende capaciteit en kennis om alle ambities en uitdagingen te kunnen realiseren. Integraliteit, opleiding en samenwerking zijn hierin leidend.

SGP – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

In algemene zin vinden we allereerst jammer dat bijna de helft van de Goudse stemgerechtigde niet is komen stemmen, waardoor de kloof met de burger groeit. Hiermee is de uitslag geen compleet beeld van wat de Gouwenaars vinden. Verder is het lastig te plaatsen, de uitslagen lijken de coalitie te belonen terwijl wij dat niet geheel terecht vinden. Er zijn in de afgelopen periode zaken gebeurd die de inwoner geld kosten, dat is hen blijkbaar niet aangerekend.

Het leek er op de uitslagenavond serieus op dat we een derde zetel zouden krijgen. Helaas hebben we die net niet gehaald. Verder zijn we blij en dankbaar dat we voor de 4^{e} keer een stijging in het aantal stemmen hebben gehad. Zeker met de lagere opkomst in een stijging positief.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

Christelijk Gouda

- We zijn zuinig op de schepping en gaan daarom duurzaam om met onze stad;
- We ondersteunen kwetsbare Gouwenaars en bieden een sociaal vangnet;
- Taal doet ertoe: we voeren de Goudse stadsregels opnieuw in en er komt een vloekverbod in de APV;
- We geven geen vergunningen meer af voor seksinrichtingen in Gouda en zetten actief in op het opsporen van illegale escortservices om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan;
- Een goed huwelijk is onmisbaar voor een veilige thuissituatie van jongeren, de gemeente zet daarom in op preventie van echtscheidingen, bijvoorbeeld door relatietherapie te vergoeden;
- De SGP wil gegarandeerde keuzevrijheid binnen de WMO, zodat de burger de hulp kan kiezen die bij hem past;
- De zondag is een collectieve rustdag. Geen werkgever of werknemer moet verplicht worden om te werken: commerciële bedrijven zoals winkels en horeca zijn dicht op zondag.

Veiligheid

- Als een minderjarige voor het eerst in aanraking komt met de politie, volgt een verplicht gesprek tussen ouders en het sociaal team;
- Alcohol- en (soft)drugsgebruik op straat wordt verboden;
- We zetten in op een intensivering van de woninginbrakenaanpak;
- Er worden geen vergunningen meer afgegeven voor coffeeshops om zo overlast tegen te gaan;
- Bij alle scholen wordt zo mogelijk om de school een schoolzone aangelegd;
- Spijtoptanten en voormalige uitreizigers zijn niet meer welkom in Gouda. Er is geen ruimte voor de radicale islam in Gouda.
- Reclames in het openbaar gebied worden zoveel mogelijk beperkt. Aanstootgevende reclames worden niet toegestaan;

Wonen & klimaat

- Er moeten veel meer bereikbare koopwoningen voor starters worden gebouwd. De gemeente kan hierbij helpen door grond van de gemeente in eerste instantie als erfpacht uit te geven
- Langdurig leegstaande kantoren krijgen een herbestemming als woonruimte, bijvoorbeeld voor studenten of statushouders;
- Nieuwe woningen moeten energieneutraal worden gebouwd;
- De SGP is voor een zelfbewoningsplicht;
- Het treinstation bij Westergouwe wordt zo snel mogelijk aangelegd;
- Cultuurhistorisch erfgoed wordt behouden door middel van herbestemming;
- De Havensluis moet open en waar mogelijk ook historische grachten opengraven;
- Nieuwbouw wordt groen ingericht. Tuinen worden opgeleverd met zwarte aarde in plaats van zand;
- Gouda laat 2040 los om CO2-neutraal te zijn en sluit aan bij landelijke doel van 2050;
- We streven naar een waterbusverbinding met Rotterdam.

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

Financieel degelijk beleid

- We zijn voor lagere lokale lasten door minder subsidies en een kleinere overheid;
- De gemeente moet een structureel sluitende begroting hebben;
- Gouda moet uit de top-25 van duurste gemeenten van Nederland;
- De schulden van Gouda moeten de komende collegeperiode met vijf miljoen per jaar worden afgebouwd;
- Meevallers op de begroting worden gebruikt voor schuldaflossing of lastenverlichting;
- Als het gaat om subsidiëring maakt de gemeente onderscheid tussen cultuur voor educatie (museum, Garenspinnerij, bibliotheek, etc.) en cultuur voor vermaak (schouwburg, bioscoop, festivals, etc.). Cultuurinstellingen voor vermaak ontvangen geen subsidie;
- Voor de gesubsidieerde cultuurinstellingen komt er een kleine opslag op de tickets (wettelijk: vermakelijkheidsbelasting) waardoor niet-Gouwenaren ook bijdragen aan de subsidie;
- Geen subsidie voor zondagssport.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Ja

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Onze voorkeur gaat uit naar een coalitie van: D66, CU, GoPo, VVD, SGP. Dit zou een eerlijke balans geven tussen ‘links’ en ‘rechts’ en daarmee ook een college wat op brede steun uit de raad kan rekenen, ook omdat er een lokale partij in betrokken is.

Onze tweede voorkeur gaat uit naar: D66, GL, CU, VVD, SGP. Deze samenstelling doet meer recht aan de uitslag van de verkiezingen.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Voorwaarden:

- Geloofwaardig zijn t.o.v. ons verkiezingsprogramma.
- Geen dichtgetimmerd coalitieakkoord, belangrijke punten afspreken en waar het kan overlaten aan de raad.

Breekpunt:

- 52 koopzondagen of dit thema aan de raad laten is voor ons een no-go.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Meerderheidsakkoord, geen raadsakkoord.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

- Restauratie van het dualisme.
- Het college werkt binnen de kaders van de wet. In de afgelopen periode zijn er verschillende situaties geweest waarin besluiten van het college juridisch niet houdbaar zijn gebleken.

PvdD – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

De uitslag geeft de mogelijkheid om echt het verschil te gaan maken op het gebied van duurzaamheid, energietransitie, biodiversiteit, dierenwelzijn, ongelijkheid en discriminatie, jeugdzorg, circulaire economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen, privacy en nieuwe instrumenten in de lokale democratie. Met de juiste partners kunnen formerende partijen een coalitie bouwen die op deze onderwerpen voor versnelling zorgt. Deze onderwerpen zijn al zo lang de dupe van compromissen en vertragingstactieken dus dat wordt hoog tijd.

Met de verkiezingsuitslag vragen de inwoners van Gouda een voortvarende aanpak. Progressieve en lokale partijen hebben flink gewonnen ten opzicht van het conservatisme.

Voor onze partij is deze uitslag een duidelijke indicatie dat we op de goede weg zijn, zowel gezien de 'kleur' van de uitslag (groen/sociaal democratisch/bestuurlijk vernieuwend) als dat wij een van de grote groeiers zijn.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*
   In willekeurige volgorde zijn dat de volgende:

- Biodiversiteit vergroten: het Goudse Hout-Oost moet een rustgebied voor natuur worden. De Oostpolder moet ook als natuurgebied onderhouden en gerespecteerd gaan worden. Er is meer capaciteit en er zijn meer middelen nodig voor de Goudse ecologie en ambitieuze doelen worden gesteld.

- Beleid en begroting die uitgaan van bevorderen donuteconomie, halen klimaatdoelen en brede welvaartsindicator: zo komen het welzijn voor mens, dier en natuur centraal te staan. Maatschappelijke baten worden meer dan financiële beschouwd en doorberekend als winst. Een wethouder voor klimaat, biodiversiteit en dierenwelzijn hoort daarbij. Zo zijn deze onderwerpen niet langer het verlengstuk van bestaande programma's, maar krijgen een eigen 'vertegenwoordiger'. Het doel voor Gouda klimaatneutraal moet op 2030 worden gericht en dat kan, mits de stad verder kijkt dan de energietransitie voor huishoudens.

- Milieubescherming: veel meer middelen naar handhaving van landelijke en lokale milieuwetten. Meer beleidsvorming en sturing op complexe milieuthema's zoals bodemkwaliteit en ruimte in de bodem of milieuzonering, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor een integrale benadering en de uitdagingen en kansen geboden door de Omgevingswet.

- Energietransitie: de focus moet liggen op de transitie van de grootste CO2-uitstoters: bedrijven en grote individuele uitstoters (vaak: rijkeren). Nu gaat het bij deze transitie vooral om de kleine gebruikers (huishoudens) van het aardgas af te krijgen, ook belangrijk en moet doorgaan, maar dat kan nou juist wel iets langer verdragen. Open winkeldeuren en terrasverwarming moeten aangepakt worden.

- Circulaire economie. Nederland heeft een doelstelling om in 2050 volledig circulair te worden. Als gemeente moeten we dit willen versnellen. Dit gaat samen met het model 'donut-economie'. Met maatschappelijk verantwoord inkopen heeft de gemeente daar zelf direct effect op.

- Dierenwelzijn: er moet een serieus dierenwelzijnsbeleid komen voor huisdieren, wilde dieren en landbouwhuisdieren. Inclusief concrete (inhaal)acties om dieren beter te beschermen, middelen en capaciteit (is nu nul, behalve voor wettelijke taken).

- Nieuwe vormen van participatie: de extreem lage opkomst tijdens de verkiezingen is OPNIEUW een teken aan de wand dat de politiek nog verder van zijn inwoners is komen te staan. Dit kan bijvoorbeeld door pilots aan te gaan met gelote burgerberaden of wijkraden, inclusief middelen. De herintroductie van de wijkteams hoort hier wat ons betreft ook bij, maar wel een vernieuwde vorm. Tevens ondersteunen wij een jongerenraad en willen een adviesraad voor 'stemloze waarden, als natuur'. Om inwoners te ondersteunen in participatie direct met de gemeente in bijvoorbeeld projectontwikkeling, moet er een lobby-register komen m.b.t. professionele lobbyisten waarmee door de gemeente wordt overlegd.

- Cultuur: mag niet langer een sluitstuk zijn of alleen een economisch verdienmodel. Cultuur heeft een waarde op zichzelf en er moet weer ademruimte komen voor broedplaatsen. Stadhuis wordt (cultureel) ontmoetingsplek voor de stad.

- AZC, vluchtelingenopvang en statushouders: is urgenter dan ooit.

- Een goed functionerende en laagdrempelige uitvoering van het ambtenarenapparaat: veel partijen klagen over de kwaliteit van de gemeente, maar zijn er tegelijkertijd niet huiverig voor keihard te snijden in het ambtelijk apparaat.
- Wonen: bereikbaar, klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair met veel meer oog voor oplossingen in bestaande bouw. Beleggers verder aan banden. Modulair bouwen om een flexibel inzetbare, duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad te realiseren.
- Sociaal domein: de transformatie van de zorgdomeinen is onverminderd ene aandachtspunt, met verhoogde inzet op oplossen problemen jeugdzorg.
- Discriminatie en privacy: (gender)inclusiviteit wordt niet alleen met de mond beleden, maar de Raad en de gemeente geven dagelijks het goede voorbeeld. In het veiligheidsdomein is (digitale) privacy de uitgangswaarde.

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

Waar wij ons aan storen bij deze vraag, is dat deze eigenlijk heel politiek is, ook al denkt men wellicht van niet? Het belang van het middel (geld) wordt keer op keer boven het belang van inhoudelijke doelen geplaatst. Hiermee reduceert de gemeentepolitiek zich tot het spelen van boekhouder. Dit terwijl de gemeentepolitiek zoveel meer kan zijn en zoveel creatiever met de middelen om kan gaan om ideële doelen te bereiken.

Liever hadden wij dan bijvoorbeeld de vraag gezien: wanneer wilt u Gouda klimaatneutraal zien?

Maar inspelend op de vraag: wij vinden een gemeente met een hoge schuld geen stabiele gemeente. Transparant en prudent financieel beleid is belangrijk. Maar wij kijken naar geld als middel, niet als doel. Het uitgeven van geld, betekent namelijk eigenlijk: iets (terug)geven aan de stad en bijsturen waar de maatschappij mens, dier of natuur laat vallen. Wij ondersteunen derhalve de lijn dat wanneer reserves voor projecten niet worden gebruikt en terugvloeien naar de algemene middelen, dat deze ingezet zouden moeten kunnen worden voor andere noodzakelijke projecten. Ook verzetten we ons tegen de beeldvorming dat bijvoorbeeld duurzaamheid 'duur' zou zijn. Het gaat er maar om op welke doelen we willen inzetten. Wij zien liefst een waardenkader waarin maatschappelijke waarden en financiële waarden eerlijk aan elkaar gerelateerd worden op basis van lange termijn maatschappelijke relevantie.

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

De Partij voor de Dieren is een van de grote winnaars (zowel qua aantal stemmen als aantal zetels) in Gouda. We zijn daarom dan ook bereid om in gesprek te gaan over eventuele collegeverantwoordelijkheid.

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*
   GL, D66, PvdA, CU.

   Als het CDA of een andere rechts-conservatievere partij daarbij komt, zal dat deze partijen wellicht een gevoel van comfort bieden, maar het betekent ook dat wéér niet het maximale zal worden gehaald uit de geboden mogelijkheden. Dit betekent weer groene woorden maar geen daden, verwaterde compromissen en eindeloze trajecten, terwijl de belangrijke vraagstukken van deze tijd inmiddels schreeuwen om snelheid en doortastendheid. De inwoners van Gouda vragen met deze uitslag duidelijk om lef te tonen en beslissingen te nemen.

   Als specifiek aandachtspunt binnen de rolverdeling van een nieuwe coalitie vinden we de verdeling man/ vrouw. Gouda loopt nog altijd ver achter in een faire verdeling van de wethoudersposten. Een 50/50 verdeling van de posten is een must.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Er moet een wethouder komen voor Klimaat, Biodiversiteit en Dierenwelzijn. Er moeten op groen, duurzaamheid, biodiversiteit, dierenwelzijn, wonen, participatie concrete, ambitieuze afspraken kunnen worden gemaakt. Verder kunnen we ook voorstellen dat er daarnaast met wisselende meerderheden vooraf een aantal doelstellingen worden vastgelegd en verder natuurlijk open kwesties benoemen. Dit wordt transparant naar de stad gemaakt. Pilots met gelote burgerraden moeten ook onderdeel worden van het akkoord.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Doelgericht, op hoofdlijnen, in eenvoudige taal naar de stad. Zie verder vraag 6.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

- Gelote burgerraden.
- Veel meer participatie op wijkniveau.
- Jongerenraden .
- Een groenraad en een dierenraad (naar voorbeeld andere gemeenten).

- Een lobbyregister om lobbypraktijken transpart te maken.
- Een professioneel ondersteunde werkgroep om ‘inspreken bij de Raad’ nu eindelijk goed te regelen.
- Raadsbreed werken, al dan niet gecombineerd met de gelote burgerraden.
- Meer onderwerpen die ‘A’ zijn: er zijn onderwerpen die zich niet lenen in 2x 1,5 uur behandeling maar ook niet Raadsbreed hoeven te worden opgepakt. Daar moet ruimte voor zijn.
- Opnieuw inzetten op goed werkend presidium en ondersteuning agendacommissie om de agenda te managen. De grootste partijen in vorige coalitie hielden de kaarten te vaak tegen de borst, het college overspoelde de raad met geheime stukken en raadsmemo’s en maakte een gedegen lange termijnplanning van de raad onmogelijk. De uitvoering had eigenlijk nogal krampachtig de touwtjes in handen, die balans mag wel weer meer terug naar veel meer dualisme.
- De Raad van af dag 1 laten investeren in samenwerking met elkaar en goed begrijpen hoe ‘(wettelijk)speelveld’ van de Raad is.
- Zorgen dat er weer echt gedebatteerd wordt.

GV – Schriftelijke vragen ter voorbereiding op verkennende ronde

1. *Hoe duidt u de verkiezingsuitslag in algemene zin en voor uw partij?*

Wij zien met de verkiezingsuitslag voor Gouda Vitaal geen rol. Wij willen dit graag overlaten aan de grote partijen. De verhoudingen zijn niet veel gewijzigd. Er is procentueel gewonnen, doordat 2 partijen niet meer deelgenomen hebben aan de verkiezingen. Wij als nieuwe partij Gouda Vitaal (opgericht nov 2021) hebben het vertrouwen en mandaat gekregen van de inwoners van Gouda om met 1 zetel deel te nemen in de gemeenteraad.
Wij zien de lage opkomst, 5 % lager dan vier jaar geleden (ong 56% naar 51%)als het gevolg dat de inwoners van Gouda minder vertrouwen hebben in de locale politiek. Dit baart ons zorgen en moet de komende 4 jaar veranderen.

2. *Wat zijn voor uw partij de belangrijkste thema's voor de aankomende raadsperiode?*

Belangrijkste thema's voor Gouda Vitaal voor de aankomende raadsperiode zijn:
A. Participatie en burgerraadpleging. Dus brainstormen met de inwoners van Gouda ipv beleid uitrollen bij de inwoners (bottom-up ipv top-down).
B. minimaal 32% en liefst 40% sociale huurwoningen, en betaalbare koopwoningen met voorrang voor de inwoners van Gouda.
C. Veiligheid: Zoals de wijkagent zichtbaar op straat in de wijken
D. Stevig, maar wel betaalbaar sociaal beleid. Zorg, armoedebestrijding, duidelijkheid van de "kaartenbak" langdurig werklozen.
E. Terugkeer van het afgeschafte compliment voor de mantelzorgers.
F. Toegankelijkheid

3. *Welk financieel kader hebt u voor ogen voor de komende raadsperiode?*

Als financieel kader hebben wij voor ogen dat er getemporiseerd moet worden met het uitrollen van de energietransitie en het VerkeersCirculatiePlan.

Het verlichten van de lasten, zoals de OZB

Een prudent beleid, zonder hoge financiële risico's voor Gouda, zoals oa rechtszaken.
Niet verhogen van de leningenportefeuille

4. *Bent u bereid om collegeverantwoordelijkheid te nemen?*

Als Gouda Vitaal zijn we met 1 zetel bescheiden, maar zo nodig willen en kunnen wij wel onze verantwoordelijkheid hierin nemen.

5. *Welke coalitie heeft uw voorkeur?*

Gouda Vitaal heeft als voorkeur dat er 1 van de winnende oppositie partijen toegevoegd wordt. Verder zien wij een breedgedragen coalitie, die ander is dan het huidige.
Wij geven niet de voorkeur aan een Coalitie, maar aan een stadsbestuur, waarbij gebruik gemaakt wordt van kennis en kunde van de inwoner.

6. *Als u wilt deelnemen aan een coalitie, wat zijn dan voorwaarden en/of breekpunten hierbij?*

Voorwaarden: 4 FTE wethouders ipv het huidige 5 FTE.

Geen stijging van de woonlasten
Raadsakkoord

Breekpunten: Havensluis openen niet op kosten van de inwoners van Gouda, maar rekening neerleggen bij Provincie, Rijkswaterstaat en/of Deltawerken.
Onderdelen van het VerkeersCirculatiePlan, zoals Veerstal.

7. *Welke vorm van coalitieakkoord heeft uw voorkeur?*

Gouda Vitaal geeft de voorkeur aan een Kort en bondig Raadsakkoord, die niet te gedetailleerd dichtgetimmerd is.

8. *Welke vernieuwingen in de bestuurlijke en politieke cultuur staat u voor?*

De vernieuwingen waar wij als Gouda Vitaal voor staan zijn: Raadsakkoord, directe invloed van de inwoners, dualisme. En een bestuurlijke vernieuwing voor de inwoners van de stad met nieuwe gezichten.